

»Risin millum risar« herðir takið á fólkið

— samstundis sum hann byggir upp eigna ímynd

Nicolae Ceaucescu, rumenski forsetin, tyktist so liðandi at hava ognað sær atburðin hjá einum rómverskum keisara. Í 1974, tá hann fekk forsetatitlunin, læt hann seg í breitt prýðisbelti og hevði veldisspróta úr gulli í hondini. Hesi bæði valdstekinin eyðkenna hann, tá ið hátíð verður hildin í landinum. Tann surrealistiski listamálarin Salvador Dali sendi speiskliga orðað teleggramm við lukku-ynskjum fyri ta nýggju valdstignina, men floksmálgagnid Scinteia syntist ikki fata speisemið og endurgav teleggrammið orðarætt. Seinasta januar, tá Ceaucescu fylti 60 ár, varð hann fagnaður av bløðum og floksmonnum sum tann »hægsti persónleikin«, tá »fjót-táttaða flogvitið« og »risin millum risar«. Ceaucescu hevur nú latið rivið niður tann gamla frálíka býarpartin í Bukarest, og 40.000 fólk hava mist húsin hjá sær og verða flutt burtur, tí har skal byggjast ein veldug standmynd, sum skal ímynda »Ceaucescu tíðarskeiðið«.

Sorlar búskapin

Meðan Ceaucescu hevur bygt upp sína egna ímynd, hevur hann mestsum sorlað tann rumenska búskapin. Hann heldur óvirkandi fast um stalinistiskar meginreglur viðvíkjandi miðsavnaðari tilætlan og uppbygging av tí tunga iðnaðinum. Fyri nógvum árum síðan setti hann í verk búskaparliga herferð, sum kallast »hini tjúgu ár ljósins«, og henda herferðin hevur mestsum trýst ta rumensku tjóðina aftur í miðöldina. Allar privatognir eru forboðnar í Bukarest, resturantir mugu stongja kl. 6 um dagin, og bendurnir eru eggjaðir at skifta út traktorarnar hjá sær við hestar og neyt.

Á altjóða økinum hevur hesin »størsti herstjórnin millum herstjórnar« dugað at stýrt kósini millum eystur og vestur, og hann er tann einasti leiðarin eystan jarn-tjaldið, ið hevur sýtt fyri at lata herin hjá Warsawa-samgonguni hava venjingar á rumenskum øki. Stjórn hansara luttók ikki í innrásini í Tjekkoslavakia og legði heldur einki í tað sovjetiska boykottið av olympisku leikunum í Los Angeles 1984. Hetta hevur havt við sær, at stóðan, Rumenie hevur í Vesturheiminum, er ógvuliga sterk, og landið hevur t.d. fingið serligar búskaparligir fyrimunir í handlinum við USA. Men roknað verður við, at onkur broyting fer at henda í hesum, orsakað av tí alsamt lægnari atburðinum hjá Ceaucescu.

Uttanlandsskuldin goldin áðrenn 1990

Ein tann størsta orsökini til ta núverandi vánaligu støðuna hjá Rumeniu er figgarlig, og kann partvis skuldskrivað Ceaucescu fyri einvíst at hava lagt allan dent á at gjalda uttanlandsskuldina, sum fór upp um 12 mja. dollarar í

Rumenskir kjøthandlar eru opnir nakrar fáar tímar um vikuna

1982. Landið hevur longu gildið heltina av skuldini og Ceaucescu sigur, at hon má øll verða goldin áðrenn 1990. Til tess at náa hesum málsetningi má Rumenia útflyta alt, sum útflytast kann. Úrslitið er stórt vørutrot. Seinasta ár vóru 7 milliónir neyt og seks milliónir seyðir í Rumeniu, men hóast tað eru kjøthandlarnir í Bukarest einans opnir nakrar tímar um vikuna, og tey, ið hava ráð til tað, mugu gjalda upp til 500 kr. — vikulønin hjá nógvum rumenarum — fyri at fáa neytakjót heim við úr restaurantum. »Figgarløgrelgan« koyrir runt gøturnar at ansa eftir, at tað ongastaðni verða nýttar sterkari perur enn 40 watt, og eingin hevur húsin heitari enn 15°C. Samstundis standa handlarnir í Bukarest fullir við køliskápum og komfýrum. »Tað er kanska ikki altíð ein hevur mat, men kókast kann altíð,« segði ein íbúgvi í Bukarest.

Tað gamla fólkið út á bygd?

Talið á nýføðingum er fallið stórliga í landinum, og fyri at fleiri børn skulu verða fødd, fáa møðurnar goldnar umleið 1200 kr. fyri hvørt barn, tær eiga aftaná fyrsta barnið. Í sjeytiárunum rindaði Rumenia stóran part av tjóðarinntøkuni til at byggja oljueinsistöðir og kemikalíu-virki í sambandi við olju-iðnaðin. Nú rindar landið stóran part til at innflyta olju, fyri at oljueinsistöðirnar skulu kunna virka. Kortini verður ikki meira enn 50% av kapasitetinum nýttur. Til at víga upp ímóti hesum,

Ceaucescu

nóyðir stjórnin allar familjur við meira enn trimum arbeiðsforum limum at rinda 900 kr. um árið til teir lokalu myndugleikarnar. Seinasta heyst segði Ceaucescu, at landið kundi minka um útreiðslur við at senda tað gamla fólkið út á bygd. Tað er enn ikki heilt greitt, hvat hann meinti við hesum.

Stjórnir í Vesturheiminum, ið hava handilssamband við Rumeniu, gerast al-samt bilsnari og óttafullari av atburðinum hjá Ceaucescu. Hann tyktist so liðandi at hava hert takið á fólkinum. Tveir hermenn við sendi- og lurtitólum eru á hvørjum gøtuhorni, og tað verður mett, at triði hvør rumenari arbeiðir fyri trygdarløgrelgna. Tað verður eisini lagt eftir trúarbólkunum og tað sigst, at biblíur, ið verða sendar til Rumenia, verða gjørdar um til W.C.-pappir, og at kirkjur verða oyðilagdar.

Missir fyrimunirnar

Tann amerikanski uttanríkisráðharrin George Shultz segði, tá hann vitjaði Bukarest seinasta desember, at um jagstranin av trúarbólkunum ikki helt uppat í Rumenia, fór landið at missa teir búskaparligu fyrimunirnar, tað hevur í handlinum við USA. Rumenar svara við at peika á, at einki er í vegin fyri, at fólk kunna flyta av landinum, um tey ikki vilja vera búgvandi har. Umleið 150.000 hava fingið loyvi at flyta úr Rumeniu síðan 1975.

Teir búskaparligu trupulleikarnir hava eisini knýtt landið neyvari at Sovjetsamveldinum. Sovjet útflytir í ár 36 mió. tunnur av olju til Rumeniu. Ceaucescu, ið sigst hava krabbamein í bløðruhálskertlinum, eigur trúliga ikki nógv ár eftir og Sovjetstjórnin vónar uttan iva, at arvtakarinn verður samstarvsfússari enn undannaðurin. Ceaucescu hevur kortini egnar hugmyndir um, hvør ið skal arva forsetaembættið. Fyrst helt hann upp á sonin hjá sær, Nicu, men Nicu hevur ikki vist seg at vera serliga ábygdarfullur politikari. So kom konan hjá Ceaucescu, Elena, fram í ljósmála, og hon er nú limur í Miðnevndini, eykaforsetisráðharrin og stjórnir fyri trygdarløgrelgini. Samstundis sum Ceaucescu-familjan roynir at stovna valdsharraðett í Rumeniu, ræðast nógv, at teimum bert fer at eydnast at framleingja niðurgongdina og fallið av tí »rumenska keisaraveldinum«.

ejt.

DATA P/F DATA SØKIR PROGRAMMØRAR

Til P/F DATA verður søkt eftir 1-2 programmør-um við hollum kunnleika til programmeringsarbeiði at seta í starv sum skjótast.

Dentur verður lagdur á at umsøkjari hevur hollan kunnleika til programmeringsarbeiði og hevur royndir í min. 3-4 ár.

Programmeringsmálið er serliga COBOL og BASIC.

Viðkomandi skal kunna arbeiða sjálvstøðugt og kunna luttaka í smærri arbeiðs- og ábyrgdarbólkum.

Arbeiðsøkini umfata viðlíkahald av ymiskum standard systemum og útvikling av nýggjum specialsystemum.

Skrivlig umsókn við møguligum prógvum/viðmælum verður at senda til P/F DATA í seinasta lagi 24. apríl 1986.

Fleiri upplýsingar kunnu fáast við at venda sær til Poul Pøhlsgaard, stjóra.

P/F DATA COMPUTER SYSTEMS - SMYRLSVEGUR 20
POSTRÚM 69 - 3800 TØRSHAVN

P/F DATA er elsta edv virkið í Føroyum og varð stovnað sum edv service bureau í 1965.

Felagið selur í dag 'mini/micro' teldur og alt tilhoyr.

DATA umboðar REGNOCENTRALEN A/S og NCR DANMARK A/S